

LAPIN LÄÄNINHALLITUS

Välitulokset 2005

Tulosneuvottelut 1.12.2005

Lapin lääninhallitus, kihlakuntahallinto ja maistraatit

Sisällysluettelo

1	Visio, arvot ja toiminta-ajatus	2
2	Yhteiskunnallinen vaikuttavuus	3
3	Toiminnan yleiset painopisteet	8
4	Yleishallinnolliset strategiset painopisteet 2005 – 2009 ja tavoitteet vuodelle 2005	9
	Alueellisen kehityksen edistäminen	
	Palvelujen ja asioinnin turvaaminen	
	Hallinnon ohjattavuuden parantaminen	
	Lääninhallitusten laatutyö	
5	Laadunhallinta	14
5	Henkiset voimavarat	15
7	Taloudellinen tilanne	15
8	Kihlakunnanvirastot	16
9	Maistraatit	17

LIITTEET

Talouden puolivuotiskatsaus 2005 (annettu syyskuun välitulosraportin yhteydessä)

Talousraportti 31.10.2005 lääninhallitus 26.05.21

Talousraportti 22.11.2005 kihlakunnanvirastot 26.07.01

Talousraportti 31.10.2005 maistraatit 26.06.01

1 Visio, arvot ja toiminta-ajatus

Visio

Lappi on vetovoimainen, tasokkaiden peruspalvelujen ja korkean elämänlaadun alue.

Lapin lääninhallituksen laadukkaan toiminnan takaavat hyvä johtaminen, verkostoituminen ja motivoitunut henkilöstö.

Toiminta-ajatus

Lapin lääninhallitus on monialainen valtion asiantuntijaorganisaatio, joka edistää yhdessä alueellisten, kansallisten ja kansainvälisten toimijoiden kanssa lappilaisten turvallisuutta ja hyvinvointia.

Arvot

asiakaspalvelu, palveluhenkisyys

Palvelemme asiakkaitamme viivytyksettä, asianmukaisesti ja ystävällisesti.

osaaminen ja sen kehittäminen

Arvostamme asiantuntemusta ja uusien asioiden ja toimintatapojen omaksumista. Haluamme kehittää työyhteisöämme ja parantaa ammattitaitoamme.

yhteistyö ja osallistuminen

Otamme yhdessä vastuun lääninhallituksen yhteistyön onnistumisesta lappilaisten parhaaksi. Henkilöstön osallistuminen on tärkeää työyhteisöämme koskevassa päätöksenteossa.

oikeudenmukaisuus ja tasa-arvoisuus

Työskentelemme oikeudenmukaisesti ja tasa-arvoisesti.

avoimuus, luotettavuus ja vastuullisuus

Käsitlemme avoimesti sekä myönteiset että kielteiset asiat ja toimimme niin kuin olemme luvanneet ja sopineet. Hoidamme tehtävämme huolellisesti.

2 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

- Lääninhallitusten tärkeä yhteiskunnallinen vaikuttavuustavoite on huolehtiminen eri toimialojensa kautta siitä, että väestön oikeudet toteutuvat koko maassa.
- Lääninhallitukset edistävät alueellista kehitystä ja varmistavat, että alueellinen ja seudullinen hyvinvointi ja kansalaisten turvallisuus paranevat.
- Lääninhallitukset toimivat sosiaalisen turvallisuuden ja terveyden yhdenvertaisuuden edistämiseksi sekä syrjäytymisen vähentämiseksi.
- Lääninhallitukset tukevat erityisesti lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämistä.

Peruspalveluiden arviointi

Lääninhallitus on peruspalvelujen arvioinnin avulla omalta osaltaan tukenut oikeudenmukaisen ja kansalaisten peruspalvelut turvaavan toiminnan toteutumista alueellaan. Läänin kunnat ovat hyödyntäneet arvioinnin tuloksia ja toimenpide-ehdotuksia peruspalvelujen kehittämistyössä taloudellisten resurssien mahdollistamissa rajoissa.

Liikennehallinto

Liikenneosasto on turvannut läänin joukkoliikenteen peruspalvelutasoa ostamalla alueellista runkoliikennettä kilpailutuksen kautta vuonna 2005 päättyvien liikennöintisopimusten osalta. Taloudellisten voimavarojen supistumisen vuoksi liikenneosasto on myös joutunut lakkauttamaan aiemmin ostamiaan vuoroja.

Liikenneosasto on osallistunut hallinnonalansa maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelman 2006 – 2007 laatimiseen yhdessä muiden liikenneviranomaisten kanssa. Osasto on osallistunut Kemi-Tornion alueen seutuliiikennetyöryhmään, joka edistää ylikunnallista yhteistyötä alueen julkisen liikenteen järjestämisessä ja Sodankylä-Savukoski-Utsjoki henkilöliikenneselvitykseen edistäen ylikunnallista yhteistyötä.

Lääninhallitus on rahoittanut ja käynnistänyt yhdessä Rovaniemen kaupungin, Rovaniemen maalaiskunnan, Kelan ja sairaanhoitopiirin kanssa matkapalvelukeskuskokeilun ja esitellyt kokeilua eri yhteistyötahoille sekä alueen muissa kunnissa.

Eri läänien liikennehallintopäälliköiden palaverissa on edistetty yhteistyötä ja jaettu lääninhallitusten kesken hyvän käytännön kokemuksia. Osasto on osallistunut tulosohjauksetjun vahvistamiseen yhdessä liikenne- ja viestintäministeriön ja muiden hallinnonalan viranomaisten kanssa.

Osasto on osallistunut VALHA2005 harjoitukseen, jossa olivat myös mukana keskeiset henkilöt tietojärjestelmälän poikkeusolojen organisaatiosta.

Liikenneosasto on edistänyt vuorovaikutteista verkkoasiointia liikennelupa-asioiden osalta ja on valmistautunut järjestelmän ensimmäisen vaiheen käyttöön ottoon kevään 2006 aikana.

Sosiaali- ja terveystoimi

Asiakkaiden perusoikeuksien toteutumisen varmistamiseksi lääni- ja kuntatasolla valvontaan käytettävissä olevia voimavaroja suunnattiin erityisesti ennakkovalvontaan panostamalla kuntien ohjaukseen voimassaolevan ja uuden lainsäädännön soveltamisessa. Jälkikäteinen valvonta perustui kanteluiden ratkaisemiseen sekä niihin hallinnollisena ohjauksena sisällytettyjen toimenpidekehottusten noudattamisen seurantaan.

Potilas- ja asiakasturvallisuus sekä palvelujen laatu yksityisellä sektorilla pyrittiin varmistamaan toimivan yksityisten palvelujen tuottajien lupahallinnon sekä tarkastuskäyntien avulla.

Valvonnan vaikuttavuuden osalta ei ole olemassa kattavaa tutkimistietoa. Vaikuttavuutta on mahdollista ylipäätään arvioida vain sen perusteella, missä määrin lääninhallituksen antama hallinnollinen ohjaus on otettu huomioon kunnan päätöksenteossa. Tämän perusteella valvonnalla voidaan katsoa olleen merkittävää vaikutusta. Asiakkaiden yhteydenottojen, kantelupäätösten, sekä hallinto-oikeuspäätösten valossa ennakkollisen valvonnan tehostamisen tarve on kuitenkin ilmeinen.

Hoitotakuun toteutumista on seurattu hoitoon pääsyä koskevien – STM:n ja STAKES:in koostamien – seurantatietojen avulla. Väestön oikeus terveystalouteen on toteutunut tähän saakka pääosin hyvin. Valvonnan vaikuttavuutta voidaan arvioida jatkossa po. seurantatietojen avulla.

Läätin väestön hyvinvointia, terveyttä, sekä syrjäytymisen ehkäisyä on toteutettu kehittämishankkeiden valtionavustusten kohdentamisen sekä hankkeiden hallinnoinnin avulla. Toiminnan vaikuttavuutta on mahdollista arvioida kohdennetusti pitkällä aikavälillä terveys- ja hyvinvointi-indikaattorien avulla.

Sivistystoimi

Läätinhallitusten tärkeä yhteiskunnallinen vaikuttavuustavoite on huolehtiminen eri toimialojensa kautta siitä, että väestön oikeudet toteutuvat koko maassa.

Vuotta 2004 koskeva peruspalvelujen opetustoimen arviointikohteina olivat perusopetuksen alueellinen saavutettavuus, oppilashuolto ja järjestyksenpitoa koskevien säädösmuutosten toimivuus sekä perusopetuksen jälkeinen koulutukseen sijoittuminen. Kirjastojen osalta arvioitiin yleisten kirjastojen digitaalisia aineistoja, liikuntatoimen osalta kuntoratoja ja nuorisotoimen osalta nuorten työpajatoimintaa.

Perusopetuksen saavutettavuudessa todettiin suuria eroja kuntien ja seutukuntien välillä, vaikkoi koko Lapin osalta koulutuksen saavutettavuudessa ollut tapahtunut suuria muutoksia. Oppilashuolto ja järjestyksenpitoa koskevien säädösten uudistamisen kunnat ja koulut kokivat oikeansuuntaisena, mutta säädösmuutokset eivät ole vielä riittävästi muuttaneet käytäntöjä opetustoimessa. Peruskoulun päättäneistä 95,4 prosenttia sijoittui jatko-opintoihin samana syksynä, mikä oli jo lähellä Opetusministeriön vuodelle 2008 asettamaa 96 prosentin tavoitetta. Lapin yleisissä kirjastoissa oli digitaalisia aineistoja vähän ja niiden saatavuus oli heikko. Kirjastojen käytössä oli ainoastaan opetusministeriön kustantamat aineistot. Laatusuosituksen mukainen asiakaspäätteiden määrä, 1 pääte/1000 asukasta, ei toteutunut suurimmassa osassa läätin kirjastoja. Kuntoradoilla oli selkeästi niiden kysyntään ja varustelutasoon liittyvää rakentamis-, laajentamis- ja perusparannustarvetta. Nuorten työpajatoimintaan osallistui vuoden 2004 aikana 402 alle 29 –vuotiasta nuorta. Heti pajajakson jälkeen sijoittui koulutukseen tai työelämään

42 prosenttia. Pajajakson onnistuneisuutta ei kuitenkaan voida kuvata vain sijoittumistiedoin, sillä pajajakson aikana tapahtunut elämänhallinnan parantuminen ei näy sijoittumisluvuissa.

Sivistysosasto on esitellyt arvioinnin tuloksia järjestämillään seutukuntakäynneillä keväällä 2005. Kunnilta on etukäteen pyydetty tilaisuuksiin kommentit suoritetusta arvioinnista, johtopäätöksistä ja toimenpide-ehdotuksista. Kunnat ovat pitäneet näitä palautetilaisuuksia tärkeinä.

Vuoden 2005 peruspalvelujen arviointi on käynnistynyt. Arviointikohteita ovat perusopetuksen alueellinen saavutettavuus, perusopetuksen jälkeinen koulutukseen sijoittuminen, lukion jälkeinen koulutukseen sijoittuminen, ammatillisen perustutkinnon suorittaneiden työllistyminen ja jatko-opintoihin sijoittuminen, kirjastojärjestelmät ja niiden standardiominisyydet sekä verkko- ja mobiilipalvelut, kuntien liikuntapaikkojen käyttö-maksupolitiikka ja nuorten työpajatoiminta. Sivistosastojen eri arviointikohteisiin nimeämät läänien yhteiset arviointiryhmät ovat aloittaneet toimintansa.

Sisäasiainministeriön toimeksiantokirjeen mukaan vuotta 2005 koskevan arviointiraportin tulee olla valmis 15. maaliskuuta, kuten viime vuonnakin. Aikaisemmilla arviointikierroksilla on ollut ongelmana saada arviointivuotta koskevaa tilastoaineistoa riittävän ajoissa. Pysyvä aikataulumuutos aiheuttaa sen, ettei uusinta tietoa aina ehditä saada käyttöön.

Lääninhallitukset edistävät alueellista kehitystä ja varmistavat, että alueellinen ja seudullinen hyvinvointi ja kansalaisten turvallisuus paranevat.

Sivistysosasto on osallistunut yhdessä muiden viranomaisten kanssa Maakuntaohjelmaan liittyvän toteuttamissuunnitelman vuosille 2006 - 2007 laatimiseen sekä Maakuntasuunnitelman päivitykseen.

EU:n rahastoihin liittyvissä asioissa sivistysosasto tekee aktiivista työtä verkostossa muiden rahoittajaviranomaisten ja projektien toteuttajaorganisaatioiden kanssa ja vastaa tulevan EU-ohjelmakauden suunnitteluprosessissa Osaaminen ja Innovaatiotoiminta- linjan sisällön koostamisesta.

Lääninhallitus on asettanut Lapin läänin alueellisen koulutusneuvottelukunnan, jossa edustettuna ovat laaja-alaisesti koulutuksen järjestäjät, muu aluehallinto sekä työelämä. Neuvottelukunnan tehtävänä on edistää eri tahojen yhteistyötä koulutuksen kehittämiseksi, seurata koulutuksen tarjonnan ja tarpeen kehitystä Lapin läänissä sekä auttaa erityisesti ammatillisen koulutuksen suuntaamisessa Lapin väestön ja elinkeinoelämän tarpeiden mukaisesti. Neuvottelukunta voi tehdä myös aloitteita ja linjauksia läänin koulutuksen kehittämiseksi. Lääninhallitus ja TE-keskus ovat lisäksi yhteistyön ja koordinoinnin edistämiseksi sopineet, että neuvottelukunnan ja TE-keskuksen ennakointi- ja hankintatoimikunnan kokoukset pidetään yhteisinä.

Läänin liikuntatoimi on tukenut alueellista ja seudullista hyvinvointia myöntämällä valtionavustuksia liikuntapaikkarakentamisen perustamishankkeisiin sekä 3.-9. -luokkalaisten liikunnallisen iltapäivätoiminnan kehittämishankkeisiin.

Lääninhallitukset toimivat sosiaalisen turvallisuuden ja terveyden yhdenvertaisuuden edistämiseksi sekä syrjäytymisen vähentämiseksi.

Hyvinvoinnin edistäminen on yksi lääninhallituksen sivistysosaston rakennerahastotoiminnan painoalue, johon kohdistuvia hankkeita on rahoitettu nykyisellä rakennerahastokaudella

2000 - 2006. Lapin lääninhallituksen rahoituksella on käynnistynyt vuonna 2005 Rovaniemen koulutuskuntayhtymän hallinnoima ENVI- hankekokonaisuus, jonka tavoitteena on ensihoidon, etävastaanottoon ja virtuaalisairaalaan liittyvän virtuaalilaboratorion rakentamisen kautta varmistaa Lapin harvaan asutuilla seuduilla tarvittavan pelastus- ja ensiaputaidon, ensihoidon ja akuutin hoidon valmiuksien koulutus, taitojen ylläpitäminen ja testaus.

EU:n rakennerahastovaroja hallinnoivien viranomaisten keskuudessa toimii Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristön esityksestä perustettu hyvinvointitiimi, joka käsittelee yhteisesti hyvinvoinnin toimialaan kuuluvia hankkeita, kuuntelee asiantuntijoiden alustuksia sekä tutustuu erilaisiin hyvinvoinnin toimialaan liittyviin kohteisiin tarpeen mukaan. Hyvinvointitiimiin on nimetty edustajat Lapin liitosta, Lapin TE-keskuksesta (yritysosasto, työvoimaosasto ja maa-seutuosasto), Lapin lääninhallituksesta (sivistysosasto ja sosiaali- ja terveystosasto), Lapin ympäristökeskuksesta sekä Finnverasta.

Nuorten syrjäytymisen ehkäisyä on tuettu vuonna 2005 käynnistämällä mm. Rovaniemen koulutuskuntayhtymän ”VAPARI”- hanke, jonka tavoitteena on tukea syrjäytymisvaarassa tai syrjäytymiskierteessä olevien nuorten itsenäistymistä, asumista, oman elämänhallinnan kehittämistä ja arjessa selviytymistä. Rahoitusta on suunnattu myös hankkeisiin, joissa luodaan malleja peruskoulusta ammatilliseen koulutukseen siirtymisen edistämiseksi. Eri EU-rahoitteisilla hankkeilla torjutaan nuorten syrjäytymistä lisäämällä tietoyhteiskuntavalmiuksia ja edistämällä sisäistä yrittäjyyttä.

Vuonna 2005 lääninhallituksen nuorisotoimi jakoi nuorten työpajatoiminnan kehittämiseen 130 000 euroa 11 kunnalle tai säätiölle. Lisäksi lääninhallituksen nuorisotoimi jakoi 55 000 euroa avustusta 3 - 9 luokkalaisille lapsille ja nuorille järjestettävää iltapäiväkerhotoimintaa varten. Avustusta myönnettiin 33 yhteisölle 15 kunnan alueelle. Nuorisotyön kehittämisrahaa lääninhallituksen nuorisotoimi jakoi yhteensä 80 000 euroa 11 hankkeelle.

Lääninhallitukset tukevat erityisesti lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämistä.

Lapin lääninhallitus on jatkanut nuorten hyvinvointia edistävien hankkeiden tukemista EU:n rakennerahastovaroilla vuonna 2005. Interreg-ohjelmassa rahoitettu Rovaniemen ammattikorkeakoulun ”Huumereitiltä hoitoketjuun” ennaltaehkäisyä korostava hanke on päätynyt syksyllä 2005. Nuorten osallisuuden lisäämistä tukemaan rahoitettu Peräpohjolan kansanopiston hallinnoimana ”OSAKO”- hanke jatkuu vielä vuosina 2005 ja 2006, hankkeessa pyritään vahvistamaan koulun yhteisöllisyyttä ja edistämään kodin, koulun, nuorisotyön ja muiden lasten ja nuorten parissa toimivien tahojen kasvatusyhteistyötä siten, että ennaltaehkäistään nuorten syrjäytymistä yhteiskunnassa.

Lapin TE-keskuksen työvoimaosaston kanssa yhteistyössä jatkuu syksyllä 2003 käynnistetty ESR-rahoitteinen hanke ”Tulevaisuutta koulutusneuvonnalla”, jonka tavoitteena on parantaa koulutusneuvonnan laatua ja saatavuutta Lapissa ja etsiä uusia toimintamalleja koulutukseen ohjaamisen. Hankkeen toiminnan tarkoituksena on tavoittaa koulutusvalintoja pohtivat nuoret, työttömät ja työssä olevat aikuiset, joilta puuttuu ammatillinen peruskoulutus ja yritykset, joiden henkilöstöllä on ammatillisen koulutuksen tarpeita.

Myös opetushenkilöstön täydennyskoulutuksen avulla lääninhallitus pyrkii tukemaan lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämistä. Vuoden 2005 aikana on tähän mennessä järjestetty yhdeksän aiheeseen liittyvää koulutustilaisuutta.

Lapin nuorisotiedotus- ja neuvontapalvelujen kehittäminen on edennyt suunnitelmien mukaisesti ja siihen on sitoutunut 17 kuntaa ja Nuorisokeskus Vasatokka. Läänikohtaisen Lapin nuo-

risotiedotusportaalin kehittämisen lisäksi kunnat kehittävät omia nuorisotiedotus- ja neuvontapisteitä. Hankkeeseen osallistuvat henkilöt ovat saaneet sisältö- ja käyttökoulutusta.

Läänin liikuntatoimi on edistänyt läänin lasten ja nuorten liikuntaa ja hyvinvointia myöntämällä valtionavustuksia liikuntapaikkarakentamiseen ja 3.-9.-luokkalaisten liikunnallisen iltapäivätoiminnan kehittämiseen. Liikuntapaikkarakentamisen valtionavustusten myöntämisen painopistealueena olivat lasten ja nuorten liikuntaa tukevat lähiliikuntapaikat.

Poliisitoimi

Lääninhallitusten tärkeä yhteiskunnallinen vaikuttavuustavoite on huolehtiminen eri toimialojensa kautta siitä, että väestön oikeudet toteutuvat koko maassa.

Keskeisiä poliisitoimen asioita ovat poliisipartioiden nopea saapuminen paikalle ns. toimintavalmiusaika, rikosten nopea selvittäminen - erityisesti ns. massarikoksissa (selvitysprosentti), poliisitoimen laillisuus ja yleistä turvallisuuden tasoa mittaavan ns. katuturvallisuusindeksin kehitys. Poliisiosasto on vaikuttanut omalla viranomaisyhteistyöllään ja poliisilaitoksiin kohdistuneella tulostavoitusprosessillaan, viranomaisyhteistyön tärkeyden painottamisella sekä omalla valvonta- ja seurantatoiminnallaan siihen, että näissä keskeisissä poliisitoimen asioissa saavutettiin asetetut tulostavoitteet.

Toimintavuonna numerolliset tulostavoitteet tultaneen saavuttamaan muutoin paitsi A-luokan toimintavalmiusajoissa, jotka ovat päinvastoin kasvaneet edellisestä vuodesta, samalla kun ne ovat määrällisesti kaksinkertaistuneet. Suunnitelmallisessa laillisuusvalvonnassa ollaan pääosin järjestelmän rakentamisvaiheessa. Laillisuus kaikkinaansa on merkityksellinen myös taloudellisessa mielessä, sillä tänä vuonna poliisi maksaa vahingonkorvauksina virheellisistä menetellyistä eri oikeuden päätöksillä yli yhden henkilötyövuoden verran eli yli 40 000 euroa.

Lääninhallitukset edistävät alueellista kehitystä ja varmistavat, että alueellinen ja seudullinen hyvinvointi ja kansalaisten turvallisuus paranevat.

Poliisiosasto on ollut osaltaan lääninhallituksen osastona mukana erinäisissä hyvinvointia ja kansalaisten turvallisuuden parantamiseen tähdänneissä työryhmissä ja hankkeissa, joista tärkeimmäksi on nousemassa yhteistyö valtioneuvoston vahvistaman sisäisen turvallisuuden ohjelman toimeenpano. Edellä kerrotuin toimintamuodoin poliisiosasto on painottanut toimenpiteitä alkoholin käytöstä aiheutuvien häiriöiden ja väkivaltarikollisuuden – erityisesti perhe- ja läheisväkivaltarikosten, omaisuusrikosten – erityisesti varkaus- ja ilkivaltarikosten, näpistykseen, polkupyörävarkauksien ja liikenneonnettomuuksien vähentämiseksi. Lisäksi painopisteenä on poliisin näkyvyyden ja näkyvän valvonnan sekä rattijuopumusvalvonnan lisääminen, lähialueyhteistyö ja PTR-yhteistyön syventäminen erityisesti laittoman maahantulon ja maassalolon valvonnassa sekä Lapin hyödyntämisen ja kauttakulun estämisessä ihmissalakuljetuksissa sekä huumausaine- ja talousrikoksissa.

Toimintavuonna numerollisia tulostavoitteita ei tultane saavuttamaan kuin pieneltä osin, vaikka kehitys liikenteessä kuolleiden määrässä tulee olemaan erityisen myönteinen. Muutoin luvut kasvavat ja valvontaan käytetty aika vähenee. Lähialueyhteistyö ja PTR-toiminta ovat syventyneet, mutta sisämaan ulkomaalaisvalvonnassa ei numerollisia tavoitteita saavuteta.

Lääninhallitukset toimivat sosiaalisen turvallisuuden ja terveyden yhdenvertaisuuden edistämiseksi sekä syrjäytymisen vähentämiseksi.

Poliisiosasto itse toimien ja vaikuttamalla alaisensa hallintoonsa on painottanut paikallistason turvallisuus- ja liikenneturvallisuusohjelmien ajantasaisuutta ja toimivuutta, monialaista viranomaisyhteistyötä, ennalta estävää toimintaa sekä asiakastilanteen hoitamista. Keskeisiä tulostavoitteita ovat olleet väkivaltarikosten, yleensä ja perheväkivallan erityisesti, nuorten häiriökäyttäytymisen, rikosten uusijoiden määrien sekä massa-, päihde- ja huumauserikosten ja päihetyksen vuoksi kiinniotettujen määrän vähentämiset sekä luontoon kohdistuvien rikosten ennaltaehkäisyn parantaminen. Nämä asiat ovat lähes sellaisinaan nousseet Lapin erityiskohteiksi sisäisen turvallisuuden ohjelman toimeenpanossa.

Numerollisia tulostavoitteita eikä sanallisia ensisijaisvaikuttavuustavoitteita ei tultane saavuttamaan, vaikka viranomaisyhteistyö- ja ohjelmatyö ovatkin keittyneet ja syventyneet monialaisempaan ja suunnitelmallisempaan suuntaan.

Lääninhallitukset tukevat erityisesti lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämistä.

Poliisiosaston toimenpiteet käyvät ilmi edellä. Painopisteenä on ollut nuorten rikolliselle uralla ajautumisen estäminen. Poliisiosasto on ollut osassa, mutta ennen kaikkea poliisilaitokset ovat olleet mukana moninaisissa muiden lääninhallituksen osastojen ja kuntien hallintokuntien vetämissä projekteissa ja hankkeissa, joilla on ollut yhteistä ns. varhaisen puuttumisen malli ja nuoria koskevien asioiden nopeutettu käsittely. Toiminnan kohteina on ollut myös vaikuttaminen nuorten ja alaikäisten käyttäytymiseen ja alakulttuureihin sekä nuorten ja alaikäisten kanssa työskentelevien työssäkäymisen erityisesti päihdetorjuntatyössä.

Numerollisesti tulostavoite saavutettaneen siten, että nuorten osuus rikoksista epäiltyjen kokomäärissä ovat edelleen läänillisesti laskusuunnassa.

3 Toiminnan painopisteet

Verkkopalvelujen kehittäminen palvelujen sekä tuottavuuden ja taloudellisuuden parantamiseksi

Lääninhallitus on toiminut aktiivisesti lääninhallitusten verkkoasioinnin ohjausryhmässä ryhmän perustamisesta lähtien, lääninhallitusta ryhmässä edustaa lääninsivistysneuvos. Verkkopalveluja on kehitetty hallinnonalan linjausten mukaisesti. Lisäksi lääninhallitus on kehittänyt internet-sivustoaan niin, että palvelut esitellään laadukkaasti ja että ne ovat ajantasaiset. Yhteistyökumppaneiden palaute www-sivuista on ollut myönteistä. Verkkopalveluhankkeita esitellään myös yleishallinnollisten tavoitteiden yhteydessä.

Poliisitoimen sähköisten palveluiden ja verkkoasioinnin kehittämisessä on edetty valtakunnallisten strategisten linjausten sekä toiminnallisten linjausten ja monivuotisten tavoitteiden mukaisesti ja rinnan kihlakunnanvirastojen muiden sektoreiden kanssa. Käytännössä valmistelu- ja kehittämistyötä on jatkettu, mutta lopullisia ratkaisuja ja käytännön toteutuksia ei ole tänä vuonna vielä tehty. Vuonna 2006 päättyvän tulossopimuskauden tulostavoitteena olevassa sähköisessä hyödyntämisessä osassa lupa- ja hallintopäätöksien tekemisessä ja toimittamisessa

asiakkaalle sähköisesti ei ole siten vielä edetty, mutta läänissä on valmiudet toteuttaa verkkoasiointi kun valtakunnalliset ratkaisut ovat valmiita.

Alkoholilupahallinnon ja liikennelupajärjestelmän vuorovaikutteinen verkkoasiointi

Liikenneosasto on edistänyt vuorovaikutteista verkkoasiointia liikennelupa-asioiden osalta ja on valmistautunut järjestelmän ensimmäisen vaiheen käyttöön ottoon kevään 2006 aikana.

Verkkoasiointi ei ole toistaiseksi toteutunut alkoholilupahallinnossa. Lapin lääninhallituksessa on valmiudet tähän ovat kuitenkin olemassa.

Arvioinnin kehittäminen palvelemaan yhteiskunnan tietotarpeita

Lääninhallitus on monin tavoin kehittänyt peruspalvelujen alueellista arviointitoimintaa huomioiden toisaalta yhteiskunnan tietotarpeet ja toisaalta arvioinnin paremman hyödynnettävyyden. Tarkemmin toteutettuja kehittämistoimia on esitelty välitulostiedon kohdassa 4. Yleishallinnolliset strategiset painopisteet 2005–2009 ja tavoitteet vuodelle 2005 / Palvelujen ja asioinnin turvaaminen.

4 Hallinto ja yleishallinnolliset strategiset painopisteet 2005 – 2009 ja tavoitteet vuodelle 2005

Yleistä hallinto-osaston tilanteesta

Henkilöstö- ja taloushallinnon tarjoamien tukipalvelujen keskittämällä sekä tilivirastouudistuksella, Palke-hankkeella on ollut merkittävä vaikutus hallinto-osaston toimintaan. Muutoksiin on varauduttu osallistumalla valtakunnallisiin työryhmiin ja pitämällä henkilöstö hyvin tietoisena hankkeen etenemisestä sekä muutoksien vaikutuksista. Lääninhallitus pyrki aktiivisesti vaikuttamaan sivutoimipisteen tulon Rovaniemelle. Talous- ja henkilöstöhallinnon prosesseja on käyty suunnitelmallisesti läpi myös osto- ja matkalaskujen sähköisen käsittelyyn siirtymisen vuoksi.

Hallinto-osaston toiminnassa ovat korostuneet yhä enenevässä määrin erilaiset kehittämis- ja suunnittelutehtävät, joiden toteuttaminen vaatii asiantuntijatasoista osaamista. Osaston nykyisellä virkarakenteella näihin tehtäviin ei ole kyetty riittävästi panostamaan, joten osaston virkarakenteen kehittäminen jatkossa on välttämätöntä. Lääninhallitus on kuitenkin pystynyt osallistumaan valtakunnallisten kehittämistyöryhmien toimintaan tulossopimuksen mukaisesti.

Viestinnän toiminnassa on tänä vuonna korostunut korkeatasoisten vierailujen järjestäminen yhdessä kuntien ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Sotalapsipatsaan julkistamistilaisuus Haaparannassa, tasavallan presidentin maakuntamatka Etelä-Lappiin, Ruotsin kruununprinses-

san vierailu Enontekiöllä sekä Malesian kuninkaan vierailu Rovaniemellä ovat työllistäneet hallinto-osastoa.

Lääninkassatoimintojen supistuminen vuoden 2005 alusta on vaikuttanut myös jossain määrin töiden organisointiin, mutta vasta Palke-hankkeen vaikutukset merkitsevät mittavaa muutosta osaston tehtäviin.

Hallinnon toimintaa ovat rasittaneet edelleenkin sisäistä hallintoa koskeneet kantelut ja rikosilmoitukset.

Yleishallinnolliset strategiset painopisteet 2005 – 2009 ja tavoitteet vuodelle 2005

Lääninhallitusten yleishallinnollisiksi strategisiksi painopisteiksi vuosille 2005–2009 on määritelty seuraavat:

- Alueellisen kehityksen edistäminen toimijoiden yhteistyötä kehittämällä
- Palvelujen ja asioinnin turvaaminen
- Hallinnon ohjattavuuden parantaminen
- Lääninhallitusten laatutyö (toimivat palvelutuotannon prosessit ja toimivat henkilöstöhallinnon prosessit).

Alueellisen kehityksen edistäminen

Alueellinen yhteistyö

Lapin alueen kehittämisessä on koko lääninhallitus mukana. Sivistysosasto sekä sosiaali- ja terveysosasto ovat osallistuneet aktiivisesti läänin koskevien suunnitelmien tekoon. Vuonna 2004 aloittanut läänin liikenneturvallisuusasiain neuvottelukunta sekä Lapin Turvallisuusasioiden johtoryhmä kokoontuivat säännöllisesti. Turvallisuusasioiden johtoryhmä jatkoi toimintaansa Läänin valmiustoimikunnan nimellä. Lääninhallitus järjesti Lapin sotilasläänin kanssa alueellisen maanpuolustuskurssin helmikuussa Luostolla. Lapin kuntapäivä kokoaa marraskuussa Lapin kuntien päättäjät yhteen Inarin Saariselälle.

Maaherra on tehnyt kuluvan vuoden aikana kuntakäyntejä lääninhallituksen virkamiesten kanssa Kittilään, Kemijärvelle ja Sodankylään. Lähialueiden kanssa jatkettiin vakiintunutta kansainvälistä yhteistyötä mm. maaherravierailujen ja kansainvälisten seminaarien muodoissa. Turvallisuusyhteistyö Lapin ja Murmanskin alueen välillä 2004 - 2006 on Lapin lääninhallituksen ja Murmanskin aluehallinnon lähialuehanke, jonka tavoitteena on kehittää arjen turvallisuutta. Hankkeen puitteissa järjestetään vuosittain kaksi suurempaa tapahtumaa vuoroin Rovaniemellä ja Murmanskissa.

Syyskuussa Lakselvissa pidetyn Barents Rescue 2005 -harjoituksen yhteydessä Murmanskin, Lapin, Norrbottenin, Nordlandin, Tromsan ja Finnmarkin maaherrat allekirjoittivat pelastustoiminnan yhteistyöasiakirjan. Asiakirjan tarkoitus on vahvistaa alueiden kriisi- ja suuronnettomuuksien johtamisvalmiutta ja rajat ylittävää tiedonvälitystä.

Verkkopalvelu

Sisäasiainministeriö on asettanut 13.4.2004 lääninhallitusten verkkoasioinnin kehittämisen ohjausryhmän, jonka toimikausi on 15.4.2004 - 31.12.2006. Ohjausryhmän tehtävänä on ohjata ja seurata lääninhallitusten verkkopalvelustrategian toteuttamista ja tehdä aloitteita verkkoasioinnin kehittämiseksi. Lapin edustajana työryhmässä on lääninsivistysneuvos Helena Alhosaari. Lapin edustaja on esitellyt ohjausryhmälle sivistysosastojen sähköisiä verkkopalveluja. Tänä vuonna on aloitettu yhteishaun kehittäminen sähköiseksi palveluksi, jotta sähköinen haku olisi mahdollista vuonna 2007. Alkoholilupa- ja liikennelupahallinnon verkkopalveluissa edetään valtakunnallisten suunnitelmien mukaan.

Lääninhallitusten yhteinen kehittämisspäällikkö Mikko Levämäki ja suunnittelija Marko Himanen vierailivat Lapin lääninhallituksessa kesäkuussa kertomassa sähköisestä asioinnista ja lomakkeiden uusimisesta. Johtoryhmän lisäksi myös henkilökunnalle järjestettiin aiheesta tiedotustilaisuus.

Pohjois-Karjalassa pilotoitua alueellista verkkopalveluhanketta ja siitä saatuja kokemuksia on esitelty Lapin toimijoille. Lapin lääninhallituksen järjestämässä kahdessa kokouksessa paikalla on ollut edustus Lapin liitosta, Lapin TE-keskuksesta, Lapin ympäristökeskuksesta, Lapin matkailusta sekä Rovaniemen kaupungista. Lapin alueellisen verkkopalveluhankkeen vetovastuu on Lapin liitolla ja e-Lappi työryhmä on kokoontunut pari kertaa. Lapin lääninhallituksesta sivistysosasto sekä viestintä osallistuvat aktiivisesti alueellisen verkkopalvelun kehittämiseen.

Palvelujen ja asiointin turvaaminen

Peruspalvelujen arvioinnin kehittäminen

Lapin lääninhallitus on jo usean vuoden ajan tehnyt systemaattista peruspalvelujen arvioinnin kehittämistyötä. Keskeiset kehittämistoimet maaliskuussa 2005 valmistuneella vuotta 2004 koskeneella arviointikierroksella olivat:

- arviointikohteen sisältöarakenteen tarkennus
- arviointiraporttiin sisältyvien toimintaympäristökuvausten kehittäminen
  - lappilainen näkökulma
  - megatrendit ja heikot signaalit
- vuoden 2003 arviointikierroksella käyttöönotetun palvelujen hyvän palvelutason määrittelytyön jatkaminen (hyvä palvelutaso eli arvostelma → tulokset → johtopäätökset ml. arvostelmat → toimenpide-ehdotukset)
- hyvien käytäntöjen sisällyttäminen raporttiin
- toimenpide-ehdotusten priorisointi
- aikaisempina vuosina tehtyjen toimenpide-ehdotusten toteutuman arviointi
- raportin yhteenvedon sisällöllinen kehittäminen
- raportin ulkoasun uudistaminen.

Lapin lääninhallituksessa arvioitsijoiden arviointiosaaminen on kohtuullisen hyvällä tasolla, koska koulutusta on järjestetty säännöllisesti ja henkilöstön vaihtuvuus on ollut vähäistä. Vuosittain on järjestetty kaksi arviointiosaamista vahvistavaa koulutus- tai kehittämistilaisuutta. Vuonna 2005 ensimmäinen tilaisuus järjestettiin helmikuussa ja toinen, kaksipäiväinen tilaisuus marraskuussa. Lisäksi joulukuussa järjestetään karttavastuuhenkilöille karttaosaamista syventävää koulutusta.

Vuotta 2004 koskevaan arviointiraporttiin ei voitu sisällyttää valtion palvelujen palvelutavoitearviointia, koska sisäasiainministeriön asiaa koskeva toimeksiantokirje saatiin vasta tammi-kuun lopulla 2005. Pyydetty tiedot toimitettiin kuitenkin myöhemmin Oulun lääninhallitukseen valtakunnalliseen yhteenvetoraaporttiin liitettäväksi. Lapin lääninhallitus on osallistunut vuoden 2005 aikana järjestettyihin alue- ja paikallishallinnon palvelutavoitteita koskeviin työseminaareihin ja on valmistautunut kokoamaan palvelutavoitteiden toteumatiedot keväällä 2006 sisäasiainministeriön ohjeiden mukaisesti mm. asettamalla palvelutavoitteiden arvioinnista vastaavan tiimin.

Verkkopalvelu ja tietohallinto

Lääninhallitusten verkkopalveluja ja tietohallinnon teknistä ympäristöä on kehitetty hallinnon alan strategioiden mukaisesti.

MS-versionvaihto

Lapin lääninhallituksen ja läänin maistraattien työasemat on päivitetty XP-käyttöjärjestelmiin. Lääninhallituksen ja maistraattien työasemat, tulostimet ja palvelimet on kokonaisuudessaan siirretty uuteen AD-käyttöympäristöön. MS-versionvaihtotyö on valmis.

Asiointikortti

Lapin lääninhallituksen henkilökunnan kuvaukset sekä henkilökunnan tunnistaminen asiointikortin hakua varten on hoidettu. Maistraattien ja kihlakunnanvirastojen yhteisen henkilöstön osalta edetään valtakunnallisten ohjeiden mukaan. Virkamiesten asiointikorttien tilaus sähköisellä tilausjärjestelmällä hoidetaan marraskuun aikana. Virkamiehien tiedot on tallennettu tilausjärjestelmään sekä kuvat on toimitettu siirrettäväksi tilausjärjestelmään.

Hallinnon ohjattavuuden parantaminen

Lapin lääninhallituksen hallinto on osallistunut valtakunnallisiin työryhmiin, joiden tavoitteena on seurantajärjestelmien kehittäminen. Tulosohjaukseen liittyen on uudistettu sekä lääninhallituksen ja maistraattien tulosohjaukseen liittyvää aineistoa siten, että ne täyttävät paremmin vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden kriteereitä. Lääninhallitus uudistaa vuoden 2005 lopulla myös sisäisen tulosneuvottelumateriaalin, siten että se soveltuu uuteen tulosohjaukseen ja strategiatyöhön.

Lääninhallitus on valmistautunut kehittämään alaista hallintoa hallintoselonteon linjausten ja eduskunnan vastauksen mukaisesti, kun vastaus saadaan. Toimenpiteet konkretisoituvat vuodelle 2006.

Lääninhallitusten laatutyö: toimivat palvelutuotannon ja henkilöstöhallinnon prosessit

Sisäasiainministeriön hallinnonalan palvelukeskuksen perustaminen ja tilivirastojen yhdistäminen

Lapin lääninhallitus on osallistunut aktiivisesti Palke-hankkeen valtakunnallisten projektiryhmien työskentelyyn, minkä lisäksi lääninhallituksen sisäinen Palke-työryhmä on kokoontunut säännöllisesti. Lisäksi hankkeen etenemistä on käsitelty säännöllisesti johtoryhmässä ja yhteistyökomiteassa. Rovaniemelle perustettavan palvelukeskuksen siirtymäkauden sivutoimipaikan syntyä on edesautettu kaikin mahdollisin keinoin. Palke-henkilöstöä koskeva henkilöstö- ja tehtäväkartoitukset toteutettiin maaliskuussa 2005, ja palvelukeskustehtäviä hoitavan henkilöstön kanssa käytiin siirtymishalukkuuskeskustelut kesäkuussa 2005. Palvelukeskushankkeeseen ja siihen liittyvään kehysvähennykseen liittyen on tehty lääninhallituksen henkilöstösuunnitelma vuodelle 2006.

Henkilöstön hyvinvointi ja kehittäminen

Lapin lääninhallituksessa on laadittu vuosittain henkilöstötilinpäätös ja tehty henkilöstölle työtyytyväisyyskysely. Vuoden 2004 työtyytyväisyyskyselyn tulokset on analysoitu ja käyty läpi kaikissa toimintayksiköissä sekä johtoryhmän strategiapäivillä syyskuussa 2005. Lapin lääninhallituksen henkilöstön kokonaistyötyytyväisyys on kehittynyt viime vuosina myönteiseen suuntaan.

Lääninhallituksessa on ryhdytty konkreettisiin toimenpiteisiin henkilöstön työhyvinvoinnin ylläpitämiseksi. Henkilöstön työhyvinvointiin liittyvät kehittämistoimet on asetettu kiireellisyysjärjestykseen, ja lääninhallitukseen on asetettu työhyvinvointiryhmä, joka aloittaa toimintansa vuoden 2006 alussa.

Lääninhallitus on järjestänyt vuoden 2005 aikana henkilöstölle seuraavat yhteiset koulutustilaisuudet:

- 11.2. peruspalvelujen arviointi
- 30.5. osaamisen kehittäminen
- 30.9. työssäjaksaminen
- 18.10. matkakustannusten korvaaminen
- 15.11. tulos- ja kehityskeskustelu (henkilöstölle)
- 22.11. tulos- ja kehityskeskustelu (arvioiville esimiehille)
- 23.-24.11. peruspalvelujen arviointi

Tietotekniikka ja tietojärjestelmät

- 22.4. sähköpostikoulutus Kemijärven palveluyksikön henkilökunnalle
- 30.8. Travel tiedotus/koulutustilaisuus lääninhallituksen ja maistraattien henkilökunnille
- 27.9. Travel-koulutus lääninhallituksen ja maistraattien asiattarkastajille
- 12.10. internet-sivujen päivittämiskoulutus lääninhallituksen henkilökunnalle
- 9.11. Tietoturvaluottamus ja laki - Rovaniemen VI tietoturvapäivä, LLH yksi järjestäjästä
- 22.11. Webropol-koulutus lääninhallituksen henkilökunnalle
- 16.5. Rondo, tekniset pääkäyttäjät
- 18.-19.5. Rondo, pääkäyttäjät

- 30.5. Rondo, pääkäyttäjät
- 31.5. Rondo, peruskäyttäjät
- 3.6. ja 25.10. Rondo, loppukäyttäjät

Esimiesbarometri lääninhallituksissa ja maistraateissa

Lääninhallituksessa ei ole otettu käyttöön esimiesbarometria. Sisäasianministeriöltä toivotaan barometrin käyttöönottoon liittyvää ohjeistusta ja koulutusta. Lääninhallituksen toimintayksiköiden ja maistraattien päälliköille toteutettiin Johtamistaidon opiston tekemä johtavuusarviointi ministeriön ohjeistuksen mukaisesti. Arvioinnin tulokset käsiteltiin johdolle järjestetyssä tilaisuudessa. Vuoden 2005 aikana lääninhallituksesta viisi virkamiestä osallistuu JET-koulutukseen.

Vuoteen 2010 ulottuva lääninhallituksen strategia-asiakirja

Lapin lääninhallituksen Balanced scorecardin mukainen vuoteen 2010 ulottuva strategia-asiakirja valmistui joulukuussa 2004. Strategia-asiakirja pitää sisällään sekä koko lääninhallituksen yhteisen tulokortiston että lääninhallituksen kaikkien toimintayksiköiden tulokortistot. Vuoden 2005 jälkipuoliskolla on tarkistettu koko lääninhallituksen tulokortisto ja aloitettu mittarien määrittelytyö.

Sisäasiainministeriön hallinnonalan tuottavuusohjelmaan kiinteästi liittyvää pitkän tähtäimen henkilöstösuunnitelmaa ei ole Lapin lääninhallituksessa vielä laadittu. Suunnitelman tekoa varten odotetaan sisäasiainministeriön ohjeistusta. Lapin lääninhallitus on osallistunut sisäasiainhallinnon strategisen henkilöstösuunnitteluryhmän työskentelyyn ja siihen liittyen tehnyt henkilöstön luonnollisen poistuman kartoituksen. Palvelukeskushankkeeseen ja siihen liittyvään kehysvähennykseen pitkälti pohjautuva henkilöstösuunnitelma vuodelle 2006 on laadittu loppuvuodesta 2005.

Lapin lääninhallituksessa tehtävää organisaation kehittämistyötä ohjaamaan ja koordinoimaan on perustettu strategia- ja laatutyöryhmä. Strategiatyöhön läheisesti liittyvää laadunhallintatyötä (mm. itsearviointia ja osaamisen kehittämistä) on käsitelty välituloraportin kohdassa 5. Laadunhallinta.

5 Laadunhallinta

Lääninhallitus on osallistunut lääninhallinnon laatutyön seurantaryhmän työskentelyyn ja pyrkinyt etenemään laadunhallintatyössä henkilöstöresurssien mahdollistamissa rajoissa seurantaryhmän linjausten mukaisesti.

Lapin lääninhallituksen Balanced scorecardin mukainen vuoteen 2010 ulottuva strategia-asiakirja valmistui joulukuussa 2004. Strategia-asiakirja pitää sisällään sekä koko lääninhallituksen yhteisen tulokortiston että lääninhallituksen kaikkien toimintayksiköiden tulokortistot. Vuoden 2005 jälkipuoliskolla on tarkistettu koko lääninhallituksen tulokortisto ja aloitettu mittarien määrittelytyö.

Lapin lääninhallituksella ei ole hallinto-osaston resurssipulasta johtuen ollut vielä vuonna 2005 mahdollisuutta tehdä toiminnan itsearviointia, mutta vuoden 2005 aikana muutamat lääninhallituksen virkamiehet ovat perehtyneet CAF-itsearviointimenetelmään ja johtoryhmälle on jär-

jestetty asiaa koskeva luento. Tarkoituksena on, mikäli resurssipula helpottaa, käynnistää varsinainen itsearviointityö vuoden 2006 aikana siten, että ensimmäinen arviointi voitaisiin tehdä syksyllä 2006.

Osaamisen kehittämishanke on Lapin lääninhallituksessa edennyt suunnitelmien mukaisesti. Henkilöstölle järjestettiin toukokuussa 2005 asiaa koskeva koulutustilaisuus. Hanketta on käytännön tasolla vienyt eteenpäin keväällä 2005 asetettu lääninhallituksen osaamisen kehittämisen työryhmä. Osaamisen systemaattiseen kehittämiseen (OSAKE) liittyvän osaamispuun rakennetta ja strategisen osaamisen tasokuvauksia on tarkistettu, ja kaikille lääninhallituksen viroille on laadittu osaamisprofiilit. Vuotta 2006 koskeviin esimiesten ja alaisten välisiin tulos- ja kehityskeskusteluihin sisältyy ensimmäistä kertaa osaamiskeskusteluosio.

Lääninhallitus on valmistellut ehdotuksen lääninhallitusten yhteisiksi ydin-, tuki- ja johtamisprosesseiksi lääninhallinnon laatutyön seurantaryhmän toimeksiannon mukaisesti. Lääninhallitusten yhteiseksi valittuun prosessikuvausmenetelmään (resurssit ja aika -kaavio) on perehdytty ja lääninhallituksessa on laadittu muutamia menetelmän mukaisia prosessikuvauksia. Prosessikuvausten teko jatkuu vuonna 2006.

Asiakaspalautejärjestelmän käyttöönotossa edetään valtakunnallisten linjausten mukaisesti. Lääninhallinnon laatutyön seurantaryhmässä päätetyn mukaisesti on kartoitettu lääninhallituksen eri osastoilla tehdyt asiakaspalaute- ja asiakastyytyväisyyskyselyt.

6 Henkiset voimavarat

Lapin lääninhallituksessa on laadittu vuosittain henkilöstötilinpäätös ja tehty henkilöstölle työtyytyväisyyskysely. Vuoden 2004 työtyytyväisyyskyselyn tulokset on analysoitu ja käyty läpi kaikissa toimintayksiköissä sekä johtoryhmän strategiapäivillä syyskuussa 2005. Lapin lääninhallituksen henkilöstön kokonaistyötyytyväisyys on kehittynyt viime vuosina myönteiseen suuntaan.

Lääninhallituksessa on ryhdytty konkreettisiin toimenpiteisiin henkilöstön työhyvinvoinnin ylläpitämiseksi. Henkilöstön työhyvinvointiin liittyvät kehittämistoimet on asetettu kiireellisyysjärjestykseen, ja lääninhallitukseen on asetettu työhyvinvointiryhmä, joka aloittaa toimintansa vuoden 2006 alussa. Ryhmän tehtävänä on suunnitella, kehittää, seurata ja arvioida lääninhallituksen henkilöstön työ

Lapin lääninhallituksessa on vuoden 2005 aikana toteutettu osaamisen kehittämishanke, jonka työn pohjalta osaamisen kehittämistä jatketaan vuonna 2006. Lääninhallitus on järjestänyt vuoden 2005 aikana henkilöstön osaamisen kehittämiseksi lukuisia koulutustilaisuuksia. Välitulosraportin kohdassa 4. Hallinto ja yleishallinnolliset strategiset painopisteet 2005–2009 ja tavoitteet vuodelle 2005 / Henkilöstön hyvinvointi ja kehittäminen on kuvattu osaamisen kehittämishanketta sekä lueteltu vuoden 2005 aikana järjestetyt koulutustilaisuudet.

5 Taloudellinen tilanne

Lapin lääninhallituksen taloudellista tilannetta kuvataan puolivuotisraportin ja 31.10.2005 talousraporttien avulla sekä tulevien vuosien kannalta TTS-asiakirjassa. Marraskuussa tehdyn arvioiden mukaan kuluvalta vuodelta arvioidaan siirtyvän 322 000 euroa. Talouden toteumaa ovat parantaneet kohonneet tulot liikennehallinnossa ja alkoholilupahallinnossa, avoinna olevia

virat ja atk-menojen suunniteltua pienempi toteutuminen sekä ves-korotuksiin myönnetty lisämääräraha.

6 Kihlakuntahallinto

Valtion talousarvioesityksessä on kihlakunnanvirastoille asetettu seuraavat tulostavoitteet vuodelle 2005:

1. Kihlakunnanvirastojen asiakaspalvelut palvelutoimistoissa ja palvelupisteissä järjestetään pääsääntöisesti yhteispalveluna. Kihlakunnanvirastot toimivat myös alueensa valtionhallinnon asiakaspalvelujen järjestämisen yhteen kokoajina ja koordinaattoreina kehittäen ja laajentaen Yhteispalvelua muiden paikallishallintoviranomaisten ja lääninhallitusten kanssa.
2. Kihlakuntahallinnon valtakunnallinen strategiatyö käynnistetään eduskunnalle annettavan selonteon jälkeen huomioiden eduskunnan antamat linjaukset. Valtakunnallisen strategian jalkautus on käynnistynyt kihlakunnanvirastoissa.
3. Kihlakunnanvirastojen toimitilojen vuokraamismenettelyä kehitetään ja vuokrasopimukset tarkistetaan ja yhtenäistetään tarvittavin osin valtakunnallisen mallisopimuksen pohjalta.

Yhteispalvelu

Lapin läänin alueella ei ole tapahtunut muutoksia yhteispalvelun suhteen. Valtion paikallishallinnon toimipaikkaverkko on läänin pinta-ala ja väestömäärä huomioiden varsin tiheä, mikä on vaikuttanut siihen, että yhteispalvelupisteiden määrä on jäänyt vähäiseksi. Mikäli uudistukset valtion alue- ja paikallishallinnon toimipaikkaverkon supistamiseksi toteutuvat yhteispalvelusta tulee oleellisesti nykyistä yleisempi palvelujen saatavuuden turvaaja. Sähköisen yhteispalvelun kehittämisellä voi olla merkittävä vaikutus palvelujen tarjontaan. Selonteon vaikutus kihlakuntahallintoon ja kihlakunnanimismiesten asemaan vaikeuttavat tällä hetkellä pitkäjänteistä suunnittelua. Lääninhallituksen aseman yhteispalvelun kehittämisessä ja merkittävässä paikallishallinnon muutoksissa tulisi näkyä myös resurssien määrässä.

Selonteko

Selonteon käsittely on siirtynyt ja siten aiheuttaa epävarmuutta kihlakunnanvirastoissa. Useat kihlakunnanimismiehet ovat erityisesti ilmaisseet huolensa yhteisen henkilöstön asemasta muutoksessa. Lapissa on muusta maasta poikkeava tilanne nimismiespiireissä, jossa yhteinen henkilöstö tekee sekä ulosoton että poliisihallinnon substanssitehtäviä. Toimenkuva voi muodostua joko kokonaan tai osin ulosoton toimistotehtävistä. Ulosoton suunnitelmien mukaan toimistotehtävät keskittäisiin 1.1.2008 alkaen Rovaniemelle ja Kemi-Tornion seudulle. Poliisi-toimen suunnitelmista ei ole tietoja.

Lapin lääninhallitus pyytää, että yhteisen henkilöstön asema toteutettavissa uudistuksissa otettaisiin esille valtakunnallisissa ministeriöiden välisissä keskusteluissa ja että uudistuksien suunnitelmissa noudatettaisiin valtionhallinnon hyvää henkilöstöpolitiikkaa.

Toimitilastrategia

Valtakunnallista ohjeistusta asiasta ei ole tullut, joten yhtenäistä selvitystä ei ole tehty. Virastojen päälliköt ovat oman toimivaltansa puitteissa tarkentaneet vuokrasopimuksia tarpeen mukaan taloudellisuutta noudattaen.

Kihlakunnanvirastojen yksilöidyt tulostavoitteet

Lääninhallituksen ja kihlakunnanvirastojen tulosneuvotteluissa asetettiin virastoille yksilöityjä tulostavoitteita, jotka ovat pääosin edenneet siten, kuten on suunniteltu. Turvallisuuteen ja kulunvalvontaan liittyvät hankkeet Rovaniemen ja Koillis-Lapin kihlakunnanvirastoissa ovat toistaiseksi toteuttamatta määrärahan puuttuessa.

Taloudellinen tilanne

Lääninhallitus on 29.4.2005 kirjeellään sisäasiainministeriölle esittänyt lisämäärärahan tarpeen perustuen pääosin Rovaniemen maistraatin Kemijärven uuteen palveluyksikköön sekä henkilöstömenojen kasvuun. Lääni sai lokakuussa 2005 lisämääräraha 33 500 euroa, joka lähes kattaa yleiskorotuksien ja uuden palkkausjärjestelmän korotukset. Lisämäärärahasta joudutaan maksamaan kuitenkin Lapin ja Oulun läänin yhteisen suunnittelijan pakkakustannusosuus noin 6 000 euroa sekä yhteisestä matkustamista koskevan koulutuspäivän kustannukset. Läänin määräraha ei kuitenkaan riitä kattamaan em. Kemijärven kustannuksia eikä Inarin-Utsjoen Ivalon toimipisteessä pakollisia toimitilamuutoksia ja henkilöstömenojen kasvua pitkien sairauslomien vuoksi. Pohjois-Suomen työsuojelupiiri on 27.10.2005 kirjeellään ilmoittanut harkitsevansa Lapin lääninhallituksen velvoittamista suorittamaan Inari-Utsjoen kihlakunnan poliisilaitoksilla rakenteellisia muutostöitä koskien naispoliisien tiloja ja maastoasusteiden kuivauspaikkaa ja on varannut lääninhallitukselle tilaisuuden tulla kuulluksi ennen velvoittavan päätöksen tekemistä. Kihlakunnanvirasto on yhteistyössä Senaatti kiinteistöjen kanssa ryhtynyt toimenpiteisiin veloitteen mukaisten muutostöiden tekemiseksi.

Koko läänin henkilöstömenot ovat edellisvuodesta kohonneet arvioilta 172 000 euroa, josta yleiskorotuksien ja uuden palkkausjärjestelmän korotuksien osuus on yhteensä 35 000 euroa. Toimitilamenot tulevat kasvamaan noin 40 000 euroa, jossa on normaali indeksikorotuksien lisäksi uuden Kemijärven yksikön menot.

Toimintamenoihin käytettyä määrärahaa on jouduttu pienentämään jo kahtena vuotena ja ne ovatkin marraskuun raporttien perusteella laskeneet kaikissa virastoissa paitsi Rovaniemellä, jonka kustannusten nousu selittyy Kemijärven uuden yksikön kustannuksista. Vuoden 2004 tilinpäätöksen mukaan toimintamenot alenivat jo edellisvuonna 3,3 prosenttia. Palkkausmenot muodostivat viime vuonna 34,2 prosenttia, toimitilamenot 46,6 prosenttia ja toimintamenot 19,2 prosenttia kokonaismenoista. Tämä on tarkoittanut perusteltujenkin hankintojen siirtämistä edelleen vuodesta toiseen. Lapin läänin kihlakunnanvirastot eivät ole voineet annetun määrärahakehysten puitteissa toteuttamaan puhepalveluudistuksia.

Lääninhallitus esittää, että Lapin läänin kihlakunnanvirastojen yhteiselle määrärahalle mom. 26.07.21 myönnetään lisämääräraha mahdollisimman pian, jotta loppuvuoden toiminta pystytään hoitamaan hyvin.

7 Maistraatit

Maistraattien painopisteet ja tavoitteet vuodelle 2005

Maistraattien toiminnan painopisteiksi asetettiin seuraavat:

- edunvalvonnan oikea kohdentaminen
- holhoustilintarkastuksen laadun parantaminen
- väestötietojärjestelmän laadun parannus
- kauppa- ja yhdistysrekisteritietojen käsittelyaika
- asiakaspalvelun parantaminen
- maistraatin hallinnon kehittäminen
- väestötietojärjestelmä

Holhustoimi

Läänin maistraatit ovat neuvotelleet alueen kuntien kanssa edunvalvontaan tulevien henkilöiden määräämisestä. Yhteistyö kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa on toiminut hyvin. Läänin maistraatit järjestivät 3.11.2005 yhteisen koulutustilaisuuden kuntien yleisille edunvalvojille.

Holhoustilien tarkastukset arvioidaan tehtävän ajoissa. Toiminnan laadullisuutta on lisätty koulutuksien ja ohjeistuksien kautta. Kemian maistraatin holhustoimessa vaihtuivat tänä vuonna sekä henkikirjoittaja ja tarkastaja, Rovaniemen ja Lapin maistraatin osalta esittelijä-tasoisien holhustoimen viran saaminen on ollut jo vuosia esillä.

Väestötietojärjestelmä

Maistraattien toimintaa on kehitetty tulostavoitteen mukaisesti, toiminnalliset tulostavoitteet esim. osoitteiden laadunparannus on saavutettu. Maistraatit ovat edenneet yksilöityjen kunta-kohtaisten tulostavoitteiden osalta hyvin, Pohjois-Lapin kuntien osalta suunnitellut rakennustietojen tarkistusprojektit eivät ole toteutuneet suunnitelmien mukaan, mutta tietoja tarkistetaan kuntavetoisesti.

Kemijärven uuden muuttoilmoituspuhelin palveluja tuottavan yksikön toiminta on alkanut hyvin ja toiminta vastaa odotuksia. Sodankylän puhelinpalvelukeskuksen toiminta on vakiinnuttanut asemaansa virka-ajan ulkopuolisten puheluiden hoitajana. Toiminnallinen muutos maksullisen osoitepalvelun vähentyessä (keskittyessä Mänttään) ja ei tuloja tuottavan muuttoilmoituspuhelinpalvelujen saman aikainen kasvu on tuonut kuitenkin rahoituksellisen ongelman.

Kauppa- ja yhdistysrekisteri

Kauppa- ja yhdistysrekisteritietojen käsittelyajoille asetetut tulostavoitteet tullaan saavuttamaan.

Hallinnolliset tavoitteet

Maistraattien hallinnon kehittämistoimia ovat värittäneet maistraattien erikoistumista ja keskitämistä sekä mahdollisia yhdistämistä koskevat valmistelut Valtion alue- ja paikallishallintoa koskevan selonteon käsittelyn siirtyminen on aiheuttanut epävarmuutta virastoissa. Maistraattien hallintoa on kuitenkin pyritty kehittämään ulkopuolisista paineista huolimatta esim. jatkamalla valtakunnallisen Kaiku-hankkeen jatkoksi läänikohtaista hanketta. Hanketta valmistellaan yhteistyössä Kemin maistraatin johdolla, jossa on toteutettu jo tänä vuonna työhyvinvointiin liittyviä toimia. Kehittämiskohteita on kartoitettu virastoissa ja tarkistettu toimenkuvia sekä kehitetty esim. henkilöstö- ja taloushallintoon liittyviä käytäntöjä.

Taloudellinen tilanne

Läänin maistraattien taloudellista tilanne lokakuun lopussa esitetään liitteessä, jossa jakamatomana näkyy vielä yleiskorotuksiin ja uuden palkkausjärjestelmän korotuksiin saatu lisämääräraha 65 000 euroa. Korotukset ovat yhteensä 70 000 euroa (Rovaniemi 41 400, Kemi 21 800 ja Lappi 6 700 euroa), jossa mukana eivät ole vielä Kemin maistraatin osalta arviointiryhmässä olleiden korotukset.

Kemijärven palveluyksikön osalta lisämenoeränä on työajanseurantalaitte, joka oli alunperin tarkoitus liittää poliisien laitteeseen. Tämä ei ole kuitenkaan mahdollista, koska kihlakunnanviraston määräraha ei riitä toteuttamana hanketta koko virastossa. Puhelut painottuvat iltapäivään, ja sekä toiminnallisesti että myös henkilöstön kannalta olisi parempi siirtyä liukuvaan työaikaan, mikä on mahdollista vain työajanseurannan kautta. Senaatti kiinteistön arvion mukaan laitteet maksaisivat noin 6 000 euroa. Lisäksi Kemijärven muut peruskalustamiseen liittyneet kustannukset tarvitsevat pienen lisämäärärahan.

Läänin koko taloudellisen tilanteen kannalta merkittävin on Lapin maistraatin Sodankylän toiminnan talous. Jo edellä kerrotun mukaisesti toiminnallinen painotuksen muuttumisen myötä tulot ovat maistraatin päällikön arvion mukaan vain 120 000 euroa, mikä on 50 000 euroa vähemmän kuin talousarvioehdotusta laadittaessa arvioitiin. Toiminnan menot ovat kasvaneet sekä henkilöstömenojen että Sodankylän kunnalle maksettavien korvauksien osalta. Lääninhallitus esittää, että sisäasianministeriön johdolla järjestettäisiin mahdollisimman pian neuvottelu, jossa olisivat mukana VRK, Lapin maistraatti ja Lapin lääninhallitus. Tällöin tulisi sopia ensi vuoden osalta Sodankylän palvelukeskuksen toiminnalliset tavoitteet ja määräraha.

Lääninhallituksen arvion mukaan (perusteena lokakuun talousraportti) Lapin maistraatin talouden toteuma tulee olemaan ainakin 80 000 euroa miinuksella, maistraatin päällikön arvion mukaan määrärahan tarve olisi 100 000 euroa. Lapin lääninhallitus esittää, että läänin maistraattien mom. 26.06.21 myönnetään lisämääräraha, jota kohdennettaisiin Lapin maistraatin Sodankylän palveluyksikölle vastaamaan virka-ajan ulkopuolista muuttoilmoituspuhelinpalvelun hoitamisesta ja lisäksi 20 000 euroa kohdistettuna Rovaniemen maistraatin Kemijärven palveluyksikköön.

Tulosyksikkö	Palkkausmenot			Toimintamenot						Yhteensä			Jäljellä	
	määräraha	käyttö		määräraha	käyttö					määräraha	käyttö		yhteensä	
	€	%	aineet ja tarv		palv. ostot	muu kulut	yhteensä €	%	€		%			
Maaherra	153 211	122 916	80	112 000	11 151	33 993	27 102	72 246	65	265 211	195 162	74	70 049	
Hallinto-osasto	923 765	813 440	88	96 500	7 462	33 563	46 520	87 544	91	1 020 265	900 984	88	119 281	1 835
Liikenneosasto	290 970	239 222	82	26 500	1 417	11 608	12 326	25 352	96	317 470	264 573	83	52 897	142 375
Oikeushallinto- ja kilpailu- ja kuluttajaosasto	177 337	143 411	81	27 000	1 810	3 596	13 898	19 304	71	204 337	162 715	80	41 622	4 345
Pelastusosasto	183 117	161 638	88	34 500	3 367	5 469	19 382	28 218	82	217 617	189 856	87	27 761	700
Sivistysosasto	825 900	715 540	87	95 000	6 897	32 706	35 374	74 976	79	920 900	790 516	86	130 384	1 537
Sosiaali- ja terveysosasto	1 297 248	961 410	74	121 500	13 564	34 334	35 167	83 065	68	1 418 748	1 044 475	74	374 273	264 243
Kansainväliset asiat	110 986	116 848	105	27 000	3 987	4 654	15 777	24 418	90	137 986	141 266	102	-3 280	
Lapin taidetoimikunta	122 170	105 366	86							122 170	105 366	86	16 804	
Kiinteistömenot				483 000	17 643	52 657	349 910	420 210	87	483 000	420 210	87	62 790	
Johtokeskus				444 000	8 661	38 513	293 917	341 091	77	444 000	341 091	77	102 909	240 104
Yhteiset		9 753		449 000	36 170	153 633	82 826	272 629	61	449 000	282 382	63	166 618	5 674
Katetaan tulokertymällä										-497 225			-497 225	
yhteensä	4 084 704	3 389 543	83	1 916 000	112 129	404 727	932 198	1 449 054		5 503 479	4 838 596	88	664 883	660 812

Kulut	4 838 596
Tuotot	660 812
Nettokäyttö	4 177 785
Määrärahat:	
siirtynyt erä	322 479
nettokehys	5 181 000
	<u>5 503 479</u>
Jäljellä 31.10.2005	1 325 695

LAPIN LÄÄNINHALLITUS

26.07.21 KIHHLAKUNNANVIRASTOJEN YHTEISET

Tilanne 22.11.2005

	Palkkaus			Toimitilat			Toiminta			Yhteensä			Jäljellä
	määräraha	käyttö	%	määräraha	käyttö	%	määräraha	käyttö	%	määräraha	käyttö	%	
INARI-UTSJOKI	245 000	235 523	96	92 900	85 063	92	49 000	41 493	85	386 900	362 079	94	24 821
KEMI	68 000	64 582	95	454 100	417 947	92	150 000	119 524	80	672 100	602 053	90	70 047
KITILÄ	166 000	152 674	92	82 800	76 259	92	45 000	38 693	86	293 800	267 626	91	26 174
KOILLIS-LAPPI	61 000	57 612	94	204 000	187 609	92	58 000	45 592	79	323 000	290 812	90	32 188
KÄSIVARSI	166 000	159 173	96	86 700	79 800	92	44 000	31 342	71	296 700	270 314	91	26 386
RANUA-POSIO	186 000	176 123	95	98 600	90 465	92	43 000	27 544	64	327 600	294 132	90	33 468
ROVANIEMI	127 000	111 443	88	607 600	573 091	94	241 000	219 806	91	975 600	904 340	93	71 260
SODANKYLÄ	208 000	193 030	93	101 800	92 498	91	63 000	57 157	91	372 800	342 685	92	30 115
TORNIO	64 000	61 366	96	167 000	151 931	91	66 000	46 602	71	297 000	259 900	88	37 100
TORNIONLAAKSO	256 000	235 610	92	143 000	137 354	96	62 612	48 629	78	461 612	421 594	91	40 018
jakamaton	33 500							3 706		33 500	3 706		29 794
YHTEENSÄ	1 580 500	1 447 138	92	2 038 500	1 892 018	93	821 612	680 087	83	4 440 612	4 019 243	91	421 369

Käyttöluvut sisältävät maistraattien tulosalueelle kirjautuneita menoja:

11/12=91,7 %

	Palkkaus	Toimitilat	Toiminta	Yhteensä	Toimitilat sisältää:
Kemin maistraatti		30 428	22 963	53 392	toimitilojen vuokrat
Lapin maistraatti	657	15 966	6 837	23 460	lämmitys, sähkö ja vesi
Rovaniemen maistraatti		62 601	36 939	99 540	siivouspalvelut
Yhteensä	657	108 995	66 739	176 391	

Määräraha: siirtynyt erä 119 112 + v. 2005 kehys 4 288 000 ja lisämr 33 500 = 4 440 612 euroa.

Lomarahat sivukuluneen: 81 100 euroa.

LAPIN LAANINHALLITUS

26.06.21 MAISTRAATIT

31.10.2005

	Määräraha					Käyttö					Jäljellä
	kehys	tulokertymä	käytettävissä yhteensä	arvioitu tulo-kertymä 2005	kertynyt %	palkkaus	%	toiminta	%	yhteensä	
KEMI	368 700	88 782	457 482	109 000	81	371 746	92	33 645	8	405 391	52 090
LAPPI	262 000	156 914	418 914	255 000	62	271 394	60	182 660	40	454 053	-35 139
Maistraatti		89 975		85 000	106	198 444	83	41 174	17	239 618	
Sodankylä		66 939		170 000		72 950	34	141 485	66	214 435	
muuttoilmoitusp., osoitep., VIJ, netti											
ROVANIEMI	763 482	146 819	910 301	165 000	89	721 922	89	87 571	11	809 493	100 808
Maistraatti		146 819				460 311	91	43 704	9	504 015	
Kemijärvi pt						261 611	86	43 867	14	305 478	
jakamaton	65 000										65 000
YHTEENSÄ	1 459 182	392 516	1 786 697	529 000	74	1 365 062	82	303 875	18	1 668 937	182 760

Määrärahä: siirtynyt erä 54 181,59 + v. 2005 nettokehys 1 340 000 ja lisämr 65 000 = 1 459 182

Kkv yhteiset 26.07.21 sisältää maistraattien tulosalueelle 20 kirjautuneita menoja:

	Palkkaus	Toimitilat	Toiminta	Yhteensä
Kemin maistraatti		27 661	21 377	49 038
Lapin maistraatti	600	14 512	6 352	21 464
Rovaniemen maistraatti		57 006	35 565	92 570
Yhteensä	600	99 178	63 294	163 072

Lomarahat sivukuluineen: 70 400 euroa.